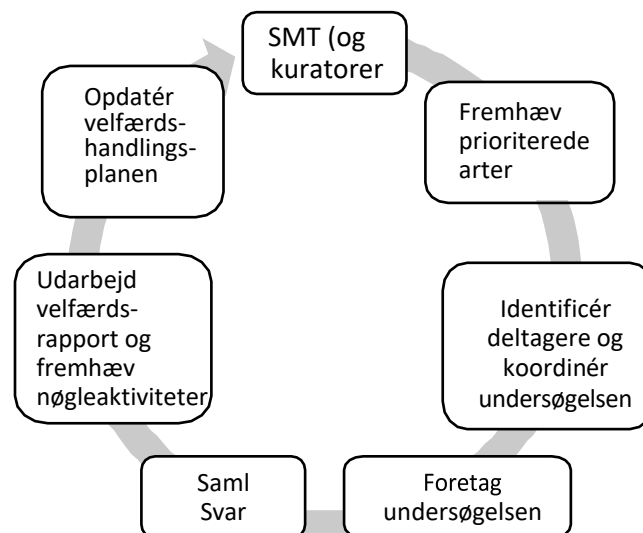

Wild Planet Trust vejledning til velfærdsundersøgelse

På grundlag af Detroit Zoological Society's Audit Template (Kagan et al., 2015), er Wild Planet Trust's undersøgelse designet til at give et overblik over de fysiske og sociale overvejelser for ét eller flere dyr, som deler område. Velfærdsundersøgelsen består af 28 spørgsmål, der har til formål at fremhæve positive og negative velfærdsindikatorer inden for fire hovedområder: Dyrets sundhed, passende miljø, adfærd og stressfaktorer. Den bruger et trafiklys-scoringssystem til at fremhæve centrale velfærdsproblemer.

Først anmodes kurator om at lave en liste over prioriterede arter eller anlæg, som de gerne vil undersøge (se figur 1). Hvis ikke der opstilles nogen præferencer, udarbejdes en systematisk plan for velfærdsundersøgelsen.

Figur 1: Velfærdsundersøgelserforløbet hos Wild Planet Trust.

Der er behov for mindst tre medarbejdere for at fuldføre undersøgelsen. Der er altid én neutral bedømmer til stede, og der kræves mindst to dyrepassere. Veterinærpersonale opfordres til, efter anmodning fra den relevante kurator, at fuldføre undersøgelser af arter med større velfærdsproblemer.

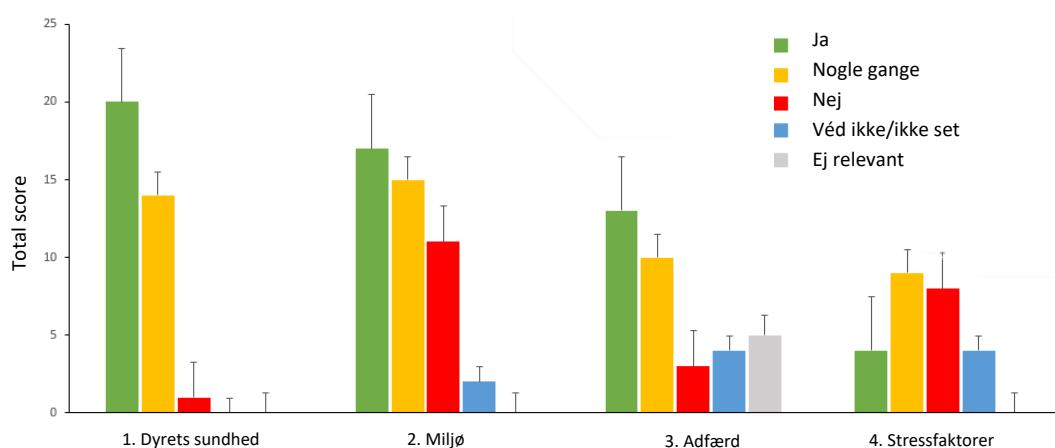
Der er ikke noget maksimalt antal undersøgelser, der skal udføres. Alle interessenter, der er involveret i arten, kan gennemføre en undersøgelse; hvilket giver muligheden for, at alle synspunkter og evalueringer kan blive undersøgt. For arter, der kan herske fordomme omkring, bør der gennemføres yderligere undersøgelser, og yderligere neutrale bedømmere og personale fra andre afdelinger bør gennemføre en undersøgelse.

Det tager ca. 15 minutter at udføre undersøgelsen. Spørgsmålene har flere svarmuligheder for at indsamle yderligere kvalitative oplysninger, herunder afsnittet "Forklaring/kommentarer". Hver person, der gennemfører en undersøgelse, bør besvare spørgsmålene efter bedste evne baseret på deres viden og ekspertise. Svarene bør baseres på tidligere kendskab til dyrene/anlægget samt faktorer, der blev observeret i undersøgelsesperioden.

Når undersøgelsen er afsluttet, samles svarene i en enkelt undersøgelsesrapport. Denne rapport giver et overblik over de forskellige interessenters feedback, herunder aspekter af god velfærd, og skitserer anbefalinger til forbedringer. Rapporten starter med en oversigt over de indsamlede resultater for at fremhæve de kategorier i vurderingen, hvor de vigtigste velfærdsspørgsmål blev fundet (se figur 2).

Undersøgeren læser afsnittene "Forklaring/kommentarer" for at identificere delte synspunkter og problemer, der er fremhævet i de afsluttede undersøgelser. En mere dybdegående litteratur gennemgang udføres herefter, i form af at studere pasningsvejledninger, videnskabelige artikler, ZIMS optegnelser, foderplaner, og dyrepasser erfaringer inkluderes, om nødvendigt. Grafer og tal bruges til at illustrere og understøtte rapporterede problemer.

Foto og video kan også anvendes som bevis, hvis det er nødvendigt. Undersøgelsesrapporten giver et overblik over, om dyrets/dyrenes velfærdsbehov er opfyldt indenfor de fire forskellige områder af undersøgelsen.

Figur 2: Eksempel på graf, der bruges til at analysere de indsamlede resultater og fremhæve de vigtigste velfærdsspørgsmål.

Uoverensstemmelser mellem interessenter kan undertiden fremhæves i undersøgelsesrapporten (f.eks. forskellige opfattelse af velfærdshensyn mellem neutrale observatører og dyrepassere). Det er vigtigt at evaluere personalets uddannelse og forudindtagethed i forbindelse med velfærdstadier og forvaltningen af dyreholdet.

I slutningen af rapporten anbefales nøgleaktiviteter til at løse de velfærdsspørgsmål, der er fremhævet under hele undersøgelsesprocessen (nøgleaktiviteter = opdeling af opgaver for at forbedre områder, hvor velfærdsbehovene ikke helt er opfyldt).

Art:
Anlæg:
Dato:

Udført af:
Kurator
Personale fra Veterinærafdelingen
Dyrepasser
Neutral observatør

Velfærds mål	Samlet score				
	Ja	Nogle gange	Nej	Véd ikke/ ikke set	Ej relevant
Dyrets sundhed					
Passende miljø					
Adfærd					
Stressfaktorer					
Total					

Samlet paragraf: (Velfærdsaspekter til diskussion, prioriterede bekymringer og beviser leveret)

Diskussionsemner: (Feedback fra Kurator)

Nøgle-aktiviteter: (aktiviteter til gennemgang /forbedring af velfærdsproblemer)

Figur 1: Skema til undersøgelsesrapport

Figur 3: Skabelon til undersøgelsesrapport

Når rapporterne er færdige, sendes de til den relevante kurator til gennemsyn. Møder planlægges, hvor kuratorerne derefter kan foreslå rimelige ændringer af rapporten, og handlingsplanen kan ændres, hvis det er nødvendigt. Efter godkendelsen betragtes undersøgelsen som fuldført, og nøgleaktiviteterne indsættes i en velfærdshandlingsplan (se tabel 1). Denne liste omfatter en anslået vurdering af omkostning, tidsrammer samt løbende overvågning af fremskridtene for hver foreslået handling indenfor hver art eller gruppe af dyr.

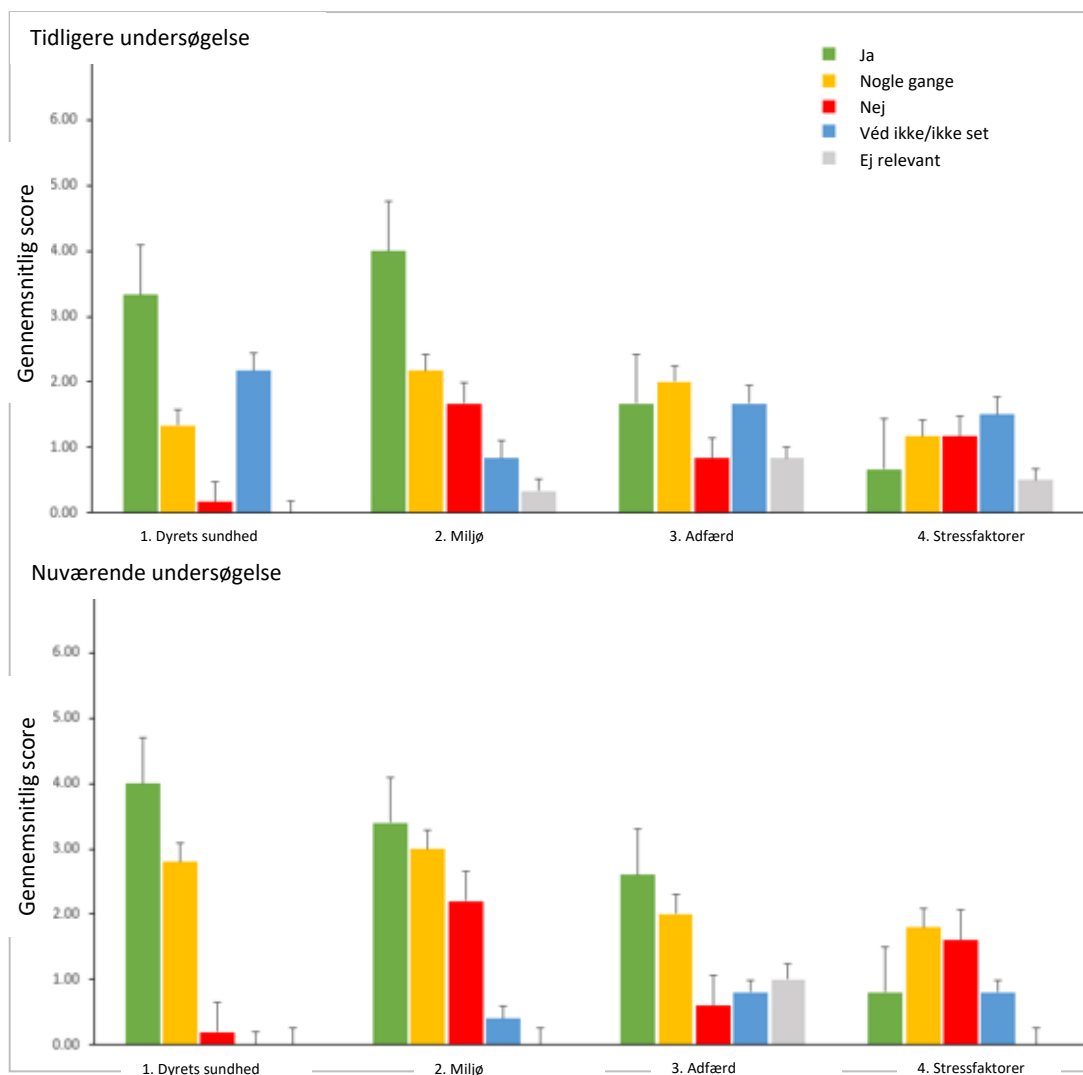
Tabel 1: Eksempel på et handlingskema (Velfærdshandlingsplan) hvor udførelsen af nøgleaktiviteterne er monitoreret

Art	Videnskabeligt navn	Anlæg	Dato for gennemsyn	Dato for kurators godkendelse	Handlinger til velfærdsundersøgelse	Fuldført (I/N)	Dato for færdiggørelse	Omkostninger (ca.)	Kommentarer
Spp.	Spp.	E1	5/1/19	23/1/19	Fortsætte overvågningen og løbende afhjælpe helbredsproblemer	I gang		Kr.	I gang 22/3/19
					Forbedre opvarmning og belysning i indeområdet	Ja	1/3/19	Kr.	
					Give flere forhøjede platforme	Ja	1/3/19	Kr.	
					Øge omfanget, kompleksiteten og tætheden af gren-opsætning inde og ude	Nej		Kr.	
					Tilbyde substrat i udeområdet	I gang		Kr.	I gang 22/3/19
					Tilbyde læsteder Udenfor	I gang		Kr.	I gang 22/3/19

En "Velfærdshandlingsplan" drøftes på Kurator-, Velfærds- og Etisk udvalgenes møder, for at bruges som reference for management beslutninger for dyr i dyreholdet.

Genundersøgelse og sammenligninger mellem velfærdsstadier for forskellige arter:

Gennemsnitlige velfærdsresultater kan bruges til at sammenligne efterfølgende undersøgelser af samme art/gruppe af dyr over tid eller som reaktion på ændringer i anlæg-, dyrehold- og socialgruppe. Grafer kan bruges til visuel sammenligning mellem undersøgelserne og kan fremhæve ændringer i velfærdsstadier efter velfærdsforanstaltninger er truffet (se eksempel på figur 4).

Figur 4: Eksempel på sammenligning af gennemsnitlig score mellem to undersøgelser, der er foretaget før og efter at have ændret i et dyreanlæg. Analysen skal sætte fokus på områder, hvor velfærdsstadierne har ændret sig mellem de to undersøgelser.

Referencer:

Kagan, R., Carter, S., Allard, S., 2015. En universel dyrevelfærdsramme for zoologiske haver. J. Appl. Anim. Welf. Sci. 18. <https://doi.org/10.1080/10888705.2015.1075830>

WWCT VELFÆRDSVURDERING

Dato:

Anlæg:

Art:

Udfyldt af:

Start/slut tid:

Vejr:

Scoringsdefinitioner:

Ja: Viser at dyrets velfærdsbehov er opfyldt

Nogle gange: Viser at dyrets velfærdsbehov er delvist opfyldt

Nej: Viser at dyrets velfærdsbehov på nuværende tidspunkt ikke er opfyldt

Véd ikke/ikke set: ikke tilstrækkeligt bevis til at afgive en velfærdsscore

Ej relevant: -

Forklaring/kommentarer: yderligere detaljer som kan have indflydelse på velfærdsscoren

Venligst, sæt kryds i boksen der passer, og anfør forklaring af valget

Dyrets helbred	Ja	Nogle gange	Nej	Véd ikke/ikke set	Ej relevant	Forklaring/kommentarer
1) Forekommer dyret at være i god fysisk tilstand?						
2) Er dyrets ernæringsbehov opfyldt (i forhold til ernæringsindholdet i naturlig føde)?						
3) Tilbydes foderet tilpasset til dyret? i forhold til mængde, sammensætning og variation.						
4) Er foder og drikkevand præsenteret på en arts-passende måde? Aspekter at inkludere i overvejelserne: foderets kvantitet, præsentation, og fodringstid						
5) Er dyret uden skader/fysiske kvæstelser?						
6) Er dyret fri fra sygdom? Venligst, beskriv detaljer (f.eks. akut/kronisk)						
7) Har dyret adgang til sygdomsbehandling, forebyggende og ved skader?						
Total						
Passende Miljø	Ja	Nogle gange	Nej	Véd ikke/ikke set	Ej relevant	Forklaring/kommentarer
8) Tilbyder miljøet sikkerhed og tryghed for dyret?						

9) Har det fysiske miljø opfyldt dyrets behov i forhold til dets basale krav (foder, vand og ly), størrelse, variation, konstruktion, samt substrat/landskabsdesign?						
10) Har dyret mulighed for at vælge, hvor det vil være i sit miljø?						
11) Har dyret mulighed for at vælge om det vil interagere med artsfæller eller ej?						
12) Har dyret mulighed for adgang til læsted eller til at trække sig tilbage?						
13) Har dyret adgang til anlægsbaseret berigelse?						
14) Hvis ja, beskæftiger dyret sig med berigelsen på en måde/måder, der er passende for arten?						
15) Er dyret fri for miljømæssige forstyrrelser (dyrepassere/andre anlæg/gæster)?						
16) Tilbyder miljøet klimaforhold? (temperatur/fugtighed/lys) svarende til et naturligt miljø/passende for arten?						
Total						
Adfærd	Ja	Nogle gange	Nej	Véd ikke/ikke set	Ej relevant	Forklaring/kommentarer
17) Har dyret mulighed for at udvise en passende grad af naturlig adfærd?						
18) Har dyret mulighed for, at integrere sig i naturlige/passende sociale dynamikker?						
19) Er de sociale dynamikker stabile?						
20) Anvender dyret anlæggets plads og indretning?						
21) Er dyret fri for tegn på apatisk adfærd (f.eks. depression, sløvhed, mangel på interesse)?						
22) Er dyret fri for aggressive interaktioner udover dem, der er passende for arten?						

23) Engagerer dyret sig i social eller solitær legeadfærd?						
Total						
Stressfaktorer	Ja	Nogle gange	Nej	Véd ikke/ikke set	Ej relevant	Forklaring/kommentarer
24) Har dyret mulighed for, at undgå stressfaktorer (gæster/dyrepassere/social stress)?						
25) Er dyret fri fra unormal, inklusiv stereotyp, adfærd? Venligst, beskriv (f.eks. bevægelse, oral, selvskadende)						
26) Hvis relevant, er der en forståelse for årsagen til disse unormale adfærdsmønstre?						
27) Hvor det er relevant, er der en proaktiv handling til håndtering af unormal adfærd?						
28) Er dyret fri for frygtadfærd associeret med miljømæssige aspekter/daglig management procedurer?						
Total						
Velfærdsvurdering Total						